

Előfizetési árak helyben és vidéken

Egy évre . . .	12 korona
Félévre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék.

Petőfi-utca 47. szám,

ahova a lap szerelmi s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Polgártársak!

Itt az alkalom, hogy a mai városházi többséggel, melylyel az egész város polgársága elégedetlen, — végleg leszámoljunk.

Ki kell irtani a torony alól a politikát, nehogy továbbra is megakassza e város fejlődését, mint az az utóbbi két esztendőben történt.

Tegye meg minden ujvidéki polgár a kötelességét, a választás titkos, senkit szavazataért nem üldözhetnek, minden fenyegetésük üres lotyogás és mindenki csakis a lelkiismeretének fog számadás-sal tartozni.

Polgártársak! Csatába szólítunk benneteket! Jöjjetek! Tüzzétek ki Ujvidék városháza tornyára a polgárság lobogóját, melyet erősen tart kezében a „Városi Polgári párt“, az ellenzéki polgárok egyesülése.

Jöjjetek vasárnap, f. évi december hó 3-án a Mayer nagyszálló éttermébe és jelöljétek a törvényhatósági bizottsági tagállásokra azokat, akiket ti arra érdemesnek tartotok.

December 3-án lesz tehát a jelölő nagygyűlésünk. Jöjjön el arra minden epkézláb emberünk, hogy a megjelentek nagy száma is bebizonyítsa, hogy Ujvidék polgársága a „Városi polgári párt“ zászlaja alatt harcol.

Viszont megjegyzések.

Engedtetsek meg nekünk, hogy a munkatársi kollektív eredeti ideáját most a választások idejére magunkévá tegyük és holmi munkapárti szellemberkekből felénk szálló számatom szelére halkan — mint ahogy az már a gyenge ellenzékhez illik — vissza suhogjunk. Szó sines róla: mese okosságot árult el a dilettáns tollforgató, mikor egy jóvaló munkás polgártársunkat lóra ültette és ezzel bizonyítja be, hogy a polgári pártnak városi programja milyen tarthatatlan. Hiszen igaz, Paul barátunk nem festene olyan jól lovon, mint példának okáért Gerich apó egy 180 kilós sertésen diszmagyarban, oldalán a menetrend nagy keresztjével, mely szabad utazást biztosít neki a bécsi sertésvásárra, mellette deli apród öltözékében Gál Ödön, amint vasmarkával tartja azt a sárga fekete szallagooskát, amely a sertés husának ajkai közül feléje vonaglik.

De hát kérjük tisztelettel, nem az a kunszt, lecsépegni ellenzéki komoly programot — személyeskedéssel — bár ezzel egy kormánypárt éppen elegendő intelligenciát áru el ahhoz, hogy róla minden fentartás nélkül higgyük el, hogy alkotásra képtelen.

Igazán mulatságos dolog nézegetni azt, hogyan „dolgoznak“ odaát a munkapárti völgyekben. Hiteles helyről értesülünk, hogy a munkapárt végrehajtó bizottságának tagjai ősi turnusokba oszítva járnak délelőtt 9-1-ig és délután 5-7-ig a munkapárt szerencsétlen tagjainál, hogy kérleljék őket: Az Isten szerelméért, ne méltóztassanak reánk haragudni, hogy uraságnak magasra becsült személyét ez alkalommal nem jelöltük — bár zászlónk feltétlenül győzött volna, ha uraságod felkent dicső nevét rajzoltuk volna reá és így indulunk volna a hárba, de hát kérjük alázattal, ezek a toladók ott voltak a jelölő gyűlésen és olyan harsogva, kurjongva, üvöltve kiabálták a saját nevüket, hogy mi kétségbeesetten jelöltük őket, — mert kérjük alázattal, mi ismerjük ezeket az embereket; ha nem jelöltük őket, ezek képesek kiállani a porondra és odakiáltani a választóknak: Mi, kik a tálból eszünk velük, mi mondjuk nektek választók, nehogy rájuk szavazzatok — mert hát mi ismerjük őket.

Azért mi mégis azt hisszük, az igazság erejével hisszük, hogy azok a jelölt urak, ezek a hazánk és városunk szép férfiai el fognak bukni. Akik tudniillik még tudnak elbukni, az egyik még csak a himporát veszti el ebben a kampányban, de vannak közöttük kiszolgált bukottak, akik már átmentek azon, amin másodszer már nem mehetnek át, de éppen azért azzal a jankiáltással: mir kann nichts neues pasziren, nekivágnak a polgárság bizalmának, mely oly következetesen elfordult tőlük. Hiszen a csatamének is tudnak boldogulni. De nem ott, ahol ismerik őket.

Az állami alkalmazottak helyzete.

Valamikor, a régi jó időkben közkeletű volt az a példabeszéd: fizet, mint a magyar állam. Egész legendakör képződött az állam bőkezűségéről, amelyet al-

kalmazottaival szemben tanusit és e talajból sarjadosott a népköltés egyik virága is: Teheti, mert „vasutyi“, a magyar állam „fizeti“.

Sajnos, csak a messze távol sűrű ködén alig-alig áthatódó háivány körvonalalaiban látjuk ma már az egykori Eldorádót, a mely a fantáziákat megtermékenyítette. Horribilis változáson mentek keresztül gazdasági viszonyaink és a „sok“, „elég“, „kifutja“ fogalmi lényegesen, nagyon is lényegesen megváltoztak. Az utolsó tíz év óriási áremelkedései, a fővárosban és a vidéken egyaránt járványként terjedő drágaság szinte anachronizmus-sá változtatták a korábbi megjelöléseket. Ma a szabad verseny, a szabad kereset, a gazdasági érdek-tulakodás de-cenniumában az addig irigylésre méltó osztály, a melyet állami tisztviselői kategória névvel jelöltek meg, többé nem az a vonzó, csábító kép, a mely egy időn át a köztudatban élt.

A kenyérért, a megélhetésért folyó elkecseregett harcban mindenki kézzel-lábbal tiltakozik a fokozódó terhek aránytalan ránehezedeése ellen és ha csak egy módot talál — már pedig a küzdelem leleményessé teszi a módok kitalálásában — a teheröbletet igyekszik másra, első sorban azokra tolni, a kik szolgálatait, vagy munkájának produktumait igénybe veszik. Így tesz az iparos, a kereskedő, a gazdasági, ipari és gyári munkás és még annyi más ember, a ki szolgálataival, munkájával szükségleteink kielégítésére van hivatva. Minden elfogultság nélkül, őszintén be kell vallanunk azt a tényt, hogy sajnos, nem is tehet másképp.

De, a milyen őszintén és teljes tárgyilagossággal leszögezzük az önfentartásért folyó elkecseregett küzdelem ezen sulyos konzekvenciáját, ép anyira nyíltan, határozottan meg kell állapítanunk azt a szomorú tényt is, hogy ennek a gazdasági viharának feltornyosult hullámai a legelső sorban is legközvetlenebbül a fix fizetésű existenciákat és ezek sorában mindenkéül az állami alkalmazottakat érik.

A magántisztviselő munkaadójával szemben sokkal energikusabban és a sikerre sokkal több kilátással léphet fel, mint az az alkalmazott, a kinek egy personalitásában meg nem fogható, milliónyi szükséglet által ostromolt olyan munkaadója van, minő az állam. Sulyos, nagy bajoknak kell bekövetkezni, elremitő sivar képnek kell feltárulni a törvényho-

Szlovák bank részvénytársaság Ujvidéken

a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

zás és társadalom előtt, hogy végre tudatára ébredjen azon lelkiismeretbeli kötelességnek, a melylyel hozzáférhetetlen, intakt, minden befolyástól féltékenyen őrzött köztisztviselői karával szemben tartozik.

Az utolsó idők többé nem titkolható keserősége és kétségbeesése jutott időnként kifejezésre azokban a mozgalmakban, a melyeket különböző állami alkalmazotti kategóriák helyzetük javításáért indítottak. Szerke az ország minden zugában százszoros és ezerszeres visszhang támadt a jalkiáltások nyomában és végre a legilletékesebb helyen, Magyarország kormányának elnöke és pénzügyminisztere előtt volt tolmácsolója a jogos kívánságoknak Batthyány Tivadar gróf, amikor az állami alkalmazottak országos küldöttségének élén, az elmerüléssei fenyegető katasztrófa előadására. — bár csak pillanatnyi, — de sürgős segítséget kért és követelt.

Qui cito dat, bis dat! Ha valamikor volt komoly értelme és jelentősége e latin példabeszédnek, ezerszeresen komoly ez most. Remény és bizalom ébred a tisztviselői karban Lukács László pénzügyminiszter költségvetési beszédének ama kijelentése után, hogy a drágasági pótlékokat 1911-re visszamenőleg folyósítják és jövőre organikus törvényjavaslattal gondoskodnak a bajok orvoslásáról, a minisztertanács e hó 21-én tartott ülésén approbálta a pénzügyminiszter erre vonatkozó proposícióit.

Örömmel vesz erről tudomást nemcsak a magyar állami alkalmazottak sok ezerre menő derék munkásgárdája, de az egész magyar társadalom is, hogy végre jut, — mert jutnia kell! — pénz nemcsak ágyúra és hadihajókra, de az állam napszámósainak istápolására is.

P. H.

A Művészház Ujvidéken.

A Művészház budapesti művészeti egyesület a képzőművészet népszerűsítése és fejlesztése céljából vidéki szakosztályok létesítését, vándortárlatok rendezését és ezekkel kapcsolatban képzőművészeti előadások tartását határozta el az ország nagyobb városai-ban. A Művészház ezen akciójával a képzőművészet centralizációjának fontos kérdését akarta megoldani, felvilágosítani a vidéki közönséget arról, hogy azért az összegért, amit eddig ellenőrizhetetlen értékű képekért műkereskedők és házaló képügynökök útján szereztek be maguknak, elsőrangú művészeti értékű festményeket vehetnek. Viszont ily módon az az összeg, amely eddig ilyen értéktelen vázolatnyokért, reprodukciókért vándorolt a műkereskedők zsebeibe, ezentúl az arra hivatott művészekhez fog eljutni.

Ujvidéken most tárlatot rendez és fiók egyesületet létesít a Művészház, amely támogatója lesz az igaz művészeti törekvéseknek és egyben ellenőrző faktora a mostanában mind gyakrabban előforduló művészeti visszaéléseknek. Örömmel üdvözljük a Művészház ujvidéki zászlóbontását. Hisszük, hogy a művészet szent ügye termékeny talajra talál nálunk és reméljük, hogy városunk társadalma, amely szeretettel karolt fel a múltban is minden kultur mozgalmat, a Művészháznak ezen a magyar festőművészet érdekében teljesített ideális és önzetlen fáradozását méltányolni és támogatni fogja.

A szakosztály szervezésére a napokban városunkba érkezik Kónyay Elemér, az egyesület igazgatósági tagja és műtárosa, aki mátházi Matkovich Béla főispánt fogja az itteni szakosztály elnöki tisztségének elvállalására felkérni. A szakosztály azután egy

Az UJVIDÉKI VÁROSI

J ó d o s

GYÓGYFÜRDŐ

és

VIZGYÓGYINTÉZET

T É L I

É V A D J A

megkezdődött.

Jól fűtött, csukott

folyosók és

FÜRDŐHELYISÉGEK

Minden meghülés

ellen megvédik a fürdőző

közönséget.

Prospektust

Bármily nyelven

kivánatra küld

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

gyűlés keretében megalakul, ahol részletesen ösmertette lesz az ujvidéki fiók szakosztály működési köre és célja. Ugyanezen a gyűlésen alakítják meg a szakosztály tisztikarát és választmányát, amelyből egy szűkebb körű bizottság állandó összekötöttestést tart ann a központi egyesülettel, úgy hogy a városban előforduló minden művészeti ügy lebonyolítása csakis ezen működő bizottság tudtával és ellenőrzése mellett jöhet létre. A kiállítást a városháza két nagy termében december hó 3-án nyitják meg ünnepélyesen. A vernissage ünnepélyére az egyesület igazgatósága és a magyar festőművészek részéről többen fognak városunkba jönni. A kiállítás rendezésére és vezetésére Pechan Józsefet és Szigeti Jenőt, az egyesület művésztageit küldötte ki az igazgatóság, akik szerdán már hozzá is fogtak a rendezési munkálatokhoz.

Végül még arra hívjuk fel városunk társadalmának figyelmét, hogy a szakosztály megalakulása attól van függővé téve, tud-e az egyesület legalább 50 tagot magának Ujvidéken szerezni. A tagsági díj évenként 20 kor, amely 20. K. szemben azonban módunk lesz évről-évre egy elsőrangú kiállítást látni s az egyesület minden tagja család tagjaival egyetemben ezen kiállításunkat ingyen látogathatja, de ezenkívül a csekély 20 K. tagsági díjért ingyen kapják a tagok a „Kultura“ című, havonként kétszer megjelenő illusztrált folyóiratot és év végén minden tag egy nyemremény tárgyat kap tagilletményül. Reméljük, hogy sokan fognak az egyesület tagjai közé beiratkozni és ezáltal lehetővé tenni az ujvidéki szakosztály megalakítását.

HIREK.

Bomlik a munkapárt. Nem is akarunk arról írni, hogy milyen pusztító bomlasztó hatással volt a munkapártra az a sok elégedetlen és duzzogó elmáradása, akiknek ambícióit megsértették és akik részére *jelöltség* nem jutott, de nem is szólunk azokról, akik munkapárti létük dacára a legerélyesebben kelnek ki a *munkapárti szövetség ellen*, hogy a *polgárság megkérdezése nélkül* jelöltek erőszakoltak a polgárság nyakára és így ezek a munkapárt terminészetes bomlását, ezer részre való széthullását idézik elő, — nem szólunk róluk, mert ez a munkapárt házi, belső ügye — amely katasztrófának is beillik, amely amellet bennünket örömmel tölt el, mert erősíti a mi *igaz ügyünket*, de szólni kívánunk arról a nyilt titokról, hogy *Grossinger János*, a munkapárt elnöke erről a tisztségéről, ha már addigra, míg e sorok megjelennek, meg nem tette, *lemond*. Ez a meg nem cáfolható tény a munkapárt teljes széthullását fogja eredményezni, mert *Grossinger János* intakt, korrekt és kétségtelenül népszerű egyénisége volt az az erős káposcs, amely ezt a rozoga szervezettű pártot összetartotta. Tudjuk, hogy a munkapárt sietve fogja megcáfolni ezt a nekik végleg befellegző lemondást és tán kitolja a választások utáni időre, *de mi minden cáfolat ellenére is fentartjuk*, hogy Grossinger János jóllakott a dicsőséggel és lemond. Ezt Grossinger János többeknek nyíltan megmondta és akik ismerik az ő eddigi nyugalom-és békeszeretét, tudják, hogy elhatározása *megmásíthatatlan*. Mi csak örülni tudunk annak, hogy ha olyan érdemes egyéniségek, mint ép ő, távozik az ellenfeleink *vezérkara éléről*. Jól tudjuk, sokan fogják követni. A bomlás megkezdődött. A lavina gurul és nem áll meg. . . .

December 11. A törvényhatósági bizottsági tagválasztások napjaul lapunk mult számában több helyen is december 15-e szerepelt, természetesen tévesen. Midőn ezen — rossz vicnek is alkalmasul szolgálható — tévedést ezennel helyreigazítjuk, ki kell jelentenünk, hogy dec. 15-e nem tollhiba, még kevésbé sajtóhiba, hanem a közgyűlési teremben elhangzott választási dátumnak félreértéséből eredt. A választásokkal járó szokott izgalmakat tekintve, mindenesetre jobb a korábbi mint a későbbi dátum s így dec. 11-e elé is teljes bizalommal nézünk.

— **A munkapárt jelöltjei** A munkapárt legutóbbi értekezletén a következő jelöltekben állapodott meg: I. negyed: Urban Ignac Megyesi Ferenc, Dr. Mayer Oszkár, Siebold, Hoffman Miksa, Menrath József, Kurecz Kornél; II. negyed: Balassa Henrik, Gerich István, Dr. Gál, Dr. Freund Ede, Linarits Vilmos, Herczog István, Lebercz Károly. A névsor tehát ugyanaz, amit már egyszer leközlöttünk, csak hogy most már az I. negyedbeli 7 ik állásba is megtalálták a legképzettebb, legalkalmasabb jelöltet Kurz Kornél személyében. A névsor ellen most meg a munkapártiak körében nem azok zúgolódnak, akik kiharadtak, hanem főleg az adófizető polgárok, akik sokalják, hogy annyi ügyvéd és hivatalnok jelöltet, mivel azokat nem tartják a polgárság illetékes és hivatott képviselőinek. — A kapacitások, korteskedések, no meg a fehér asztalbeli murik és lakmározások megindultával remélhető, hogy a duzzogók egy némelyike beadja derekát.

— **Lovasszobor.** Laptársunk vasárnapi számában: „Megjegyzések” címmel szellemeskedve azt írja, hogy esudálják, miszerint a Polgári párt programjába nem vette fel, hogy a Duna parton felállítják Paul Keresztély lovasszobrát. Anélkül, hogy a magunk nézetének erről a szellemeskedésről kifejezést adnánk, közre adjuk a ma reggel kézhez kapott levelet: „Tekintetes szerkesztő úr! Az Ujvidéki Hirlapban azt olvastam, hogy a munkapárt kigunyolja a Polgári párt azon szép és hazafias tervét, hogy Ujvidéken Kossuth Lajosnak szobor állíttassék, mert gnyosan azt kérde, hogy Paul Keresztélynek miért nem állítunk lovasszobrot? Hazafiatlan és izléstelen dolog, hogy Kossuth Lajos szobrát akarják kigunyolni, de a munkapárttól ezt már megszoktuk. Csak ép Paul Keresztélyre vonatkozólag akarom megjegyezni, hogy rossz céltáblát keresett ki magának a munkapárt tolforgatója. Paul Keresztély e városban becsületese módon keresi kenyerét és minden szabad idejét a város polgárainak javára fordítja. Mi szeretjük őt és ennek bizonyosságul meg is fogjuk választani. És ha tovább is a polgárság javára működik, könnyen juthat a munkapárt által felvetett eszméhez: szoborhoz. De mikor állítanak oda át az *elvhűségnek* szobrot? Egy fővésztelai lakos.

Az ujvidéki ág. ev. hitközség. Dr. Leibach László elm. felügyelő és Wagner G. Adolf főesperes elnöklete alatt e hó 27-én papjelölő ülést tartott, melyen Kuszli Emil beszterecbányai felszentelt pap, főgimn. hitoktató, Krafta Nándor szuresini és Fábry János kapunémetfalvai lelkészek jelöltek. A jelöltek közül Krafta Nándor dec. 3-án. Kuszli Emil pedig dec. 10-én tartanak próba hitsonoklatot, míg Fábry János meghallgatását a hitközség nem tartja szükségesnek.

F E L S Z Ó L I T M Á N Y !

Felszólítjuk azon munkapárti nagyságokat, akik a januári városbázi bála meghívóra igényt tartottak, de nem kaptak, sziveskedjenek sürgősen **A Munkapárt elnökségénél** jelentkezni, hol az elmaradt meghívó helyett munkapárti szavazócédulát fognak megbékülésül kapni.

Nemzeti mungóhad.

Gross s. k. Kass. s. k.

Egyházi ünnepély. A kecskeméti földrengés okozta súlyos csapásokat magánosok és társulatok már eddig is valóban nemes módon igyekeztek enyhíteni. A segélyakciónak legújabb mozanata az a felhívás, melyet Dr. Baksay Sándor, a dunamelléki református egyházkerület püspöke intézett minden egyházközséghez. Nem „csendes részvétet,” anyagi támogatást kér a kecskeméti református egyház felségélyezésére. Tudvalevő, hogy a református egyház jelentékeny kulturtényező a fejlődő város szellemi életében. A püspöki körlevél utasítása szerint ujvidéki református egyházunk december 3-án d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet keretében emlékezik meg a segítségre szoruló testvéregyházról. Az ünnepi beszédet Molnár Hugó lelkész mondja; felolvasásra kerül az említett főpásztori körlevél is. A „Református Vegyeskar” Gutson Adolf karnagy vezetésével egy alkalmoszerű éneket fog előadni. A begyűlendő persélypénz a kecskeméti egyház felségélyezését szolgálja.

Változások a postán. F. é. december 1-től a postai csomagok kezelésében változások állanak be. Ezekből folyólag a magyar posta 1.) azokat a csomagokat, melyeknek nyilvánított értéke legalább 100 k. (100 frank, 100, márka) 2. a 100 koronánál kisebb értéknyilvánítással ellátott azokat a csomagokat, melyek készpénzt, ékszer, arany vagy ezüst tárgyat tartalmaznak, kézi darabként fogja kezelni, amennyiben terjedelmüknél avagy súlyuknál fogva betét darabként, azaz postaszakban elhelyezve, nem szállíthatók. Ez a kezelés röviden abban áll, hogy a kézi darabok a feladástól kezdve a kézbesítésig a közönséges csomagoktól elkülönítve, mindig szállítólevelükkel együtt kezelteknek, adataikkal rovatoltatnak és darabszám szerint nyilván tartva lesznek tovább adva. Ebből a kezelésből kifolyólag minden egyes kézi darabhoz külön-külön szállítólevelet kell kiállítani, még a hatóságoknak és hivataloknak is. Ha továbbá a feladás jegyzékkel történik, a kézi darabok a közönséges csomagoktól elkülönítve, külön jegyzékbe toglalandók. Attól a feladótól, ki ezen szabályhoz többszöri felszólításra sem alkalmazkodik, a jegyzékkel való feladás kedvezményét a postahivatal megvonhatja.

F E L H I V Á S !

Felhívjuk azokat a szeretve tisztelt polgártársainkat, akik a legutóbbi adó-kivetésnél nem voltak megelégedve és a közös hadsereg iránti szeretetből az adójukat magasabbra kívánják fel-emeltetni, sziveskedjenek.

a munkapárt hivatalos helyiségében

jelentkezni, ahol a választásokra vonatkozólag is felvilágosítások kaphatók.

Adósróf:

Csakaveséjét s. k. Nyuzdmeg s. k.

Pap jelölés. Petri Károly ujsóváji ág. ev. lelkész hosszú 40 évi lelkészkedés után a jól megérdemelt nyugalomba lépven, az ekkép megüresedett lelkészi állásra az ujsóváji ág. ev. egyházközség e hó 26-án Dr. Leibach László, Wagner G. Adolf főesperes és Dr. Wagner Vilmos felügyelő elnöklete alatt tartott gyűlésen Lányi Alfred kucurai, Becker Mihály óbecsei lelkészeket és Klein Ferenc espereségi segédlelkészt jelölte egyhangulag.

Ürmös kedvelőinek. A bortörvénynek megfelelően készült valódi karlócai ürmös kapható Wachtl Imre kádármesternél (Petőfi utca) még pedig Ujvidéken I és 1/2 lit. üvegekben, vagy 50 litertől felfelé Karlóczáról szállítva. Az ürmös jó minőségéről kezeskedik Wachtl Imre annál inkább, mivel valódi karlócai burgundi vörös borból készült; az árak mérsékeltek.

A szabadkai ügyvédi kamara december 10-én a kamara hivatalos helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, még pedig a következő tárgysorral: 1. a gyám- és nyugdíj-intézet 2 közgyűlési tagjának megválasztása; 2. indítványok.

Utólag kiderített gyilkosság. Pauk Jenő bajszentistváni fuvarost e hó 12-én éjjel holtan találták a háza udvarán. Mellén lőtt seb tátongott, jobb karja mellett revolver feküdt. Öngyilkosnak nézték és eltemették. Amde azóta mindinkább suttogni kezdtek a faluban, hogy nem természetes halállal mult ki s Paukné egyik haragosa olyan híreket is terjesztett, amelyek alapján a csendőrség nyomozni kezdett s most utólag kiderült, hogy az asszony, akit kikapós és szerelmes természetű menyecskének mondanak, kedvesei egyikét bujtatta fel, hogy urát meggyilkolja. Az asszony vizsgálati fogságba került s a vizsgálat tovább foly.

Az első magyar női lapszerkesztő. A Temesvárott megjelenő „Südungarische Reform” e. német politikai napilap szerkesztését Römer Emilia vette át, aki ezzel az első női szerkesztő lett Magyarországon.

Egy örült leugrott a vonatról. A Bajmokról Szabadka felé robogó vonatról, a napokban egy ismeretlen ember hirtelen leugrott s végig terült a földön. A vonatot megállították s az eszméletlen állapotban levő embert bevitték Szabadkára, ahol megállapították róla, hogy örült. A kórházba nem fogadták be, mert ott örültek számára nincsen hely. A rendőrök ekkor visszavitték a szabadkai pályaudvarra, ahol újra ki akarták hallgatni, de kiletét nem sikerült megtudni. Össze-vissza beszélt és folyton járlatokat emlegetett, amiből azt következtették, hogy marhakereskedő lehet. A rendőrök vonaton vissza szállították Bajmokra.

Felolós szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Világos fő

mindenkor

Dr. Oetker sütőporát használja a 12. f.

Tökéletes, higiénikus és az orvosok által ajánlott pótlék kovász-és élesztő helyett.

A sütemények és tésztaeműek nagyobbak, omlósabbak és könnyebben emészthetőkké válnak.

Dr. Oetker vanillincukra a 12. f. legnemesebb fűszer tejes és tésztaemű eledélek, kakao, tea, csokoládé és krémek, torta, pudding és habostejszin részére; finom vagy puder cukorral keverve, mindennemű sütemények és tésztafélék behintésére. Teljesen pótol 2-3 rud jó vanilet. Ha 1/2 csomag Dr. Oetker-féle vanilincukrot és 1 kg. finom cukrot 1-2 tejeskanállal egy csésze teába öntünk, úgy igen jóízű, aromatikusan italt kapunk.

Dr. Oetker sütőpora és vanillincukra minden fűszerkereskedésben kapható. Részletes használati utasítás minden csomagban.

1-2

A szerelem útja a gyomron visz át
azért süssetek és főzettek kizárólag Ceres ételzsirral.

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, simulékony „Ceres” ételzsir („Ceres”-kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, ($\frac{3}{2}$ kg. „Ceres”-hez $\frac{1}{8}$ liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálat avagy a káoszt gyorsabb kihülés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsír megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsír a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli e keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég.
Rázkodásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Tantal-Lámpa.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.

Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Gondoljatok jövőtökre

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„B I O S” Temesvári Kölcsönös Segélyző Szövetkezet biztosítási kötvényeit megveszi. Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, 12 korona évi tagsági

díj továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harminc évi tag- 600 kor. évi járadékot. Csekély havi járulék ellen mindenki

ság után biztosíthat leányának kétezer korona hományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 16-ik életévéig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. — Ez évben a biztosított összeg 20 millióra rug. Az áampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve. Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios” Kölcsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros Széchenyi utca 4. Képviselő: BOZSTY MLÁN, Zombor, III. Konyovits u. 16.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek

Miliók használják.

KÖHÖCÉS

rekedtseg, hurut, elnyalkasodas, görcs-és szamárköhögés ellen

KAISER

mell-karamellait a „3fenyövel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánbizonyítványok tanuskodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kellemes bonbonok.

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható: Herczog István, Grossinger János, Küchler Béla, gyógytáraiban, Stefanovics Ly. fia, Petrovics és Popovics kereskedéseiben, Klein Oszkár droguistánál, Strasser István gyógyysz. Karlóca, Kocziák Ruma, Ihrig C. Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógyysz. Pétervárad, Kujaschkovic Mitrovica, Hainis A. India, Hondl J. Ruma Wagner A. Dobricza, Peternik Ottó Ujszlankamen, Gebauer Emil gyógyysz. Bács. 3-20

